

Ölçü vahidləri və ixtisarlar

Ölçü vahidləri

%	Faiz
% w/w	Kütlə konsentrasiyasının faizi
'	Fut
<	-dən az
>	-dən çox
± or +/-	çox/az
≥	-dən çox və ya ona bərabər
°	Dərəcə
°C	dərəcə Selsi
µg/g	Qramda mikroqram
µg/m ³	Kub metrdə mikroqram
µm	Mikrometr
µR/h	Mikrorentgen/saat
AZN/kg	Azərbaycan Manatı/kiloqram
AZN/ton	Azərbaycan Manatı/ton
cm/s	Saniyədə sentimetr
cm/year	İldə santimetr
cSt	santistoks
cu in	Kub düym
dB	Desibel
dB (A)	İnsan qulağı üçün eşidilən tezliklər əsas götürülməklə ölçülmüş səs intensivliyinin vahidi
dB re 1 µPA	Bir mikropaskala nisbətdə desibellər
dB re 1µPa ² .sec	Bir mikropaskal kvadratı saniyəsinə nisbətdə desibellər
ft	Fut
h	Saat
Hz	Hers
lbs / Newtons	Funt/Nyuton
in	Düym
kg	Kiloqram
kg/m ³	Kub metrdə kiloqram
kHz	Kiloherts
km	Kilometr
km/hr	Saatda kilometr
km ²	Kvadrat kilometr
l/h	Saatda litr
L _{Aeq}	Ekvivalent orta səs səviyyəsi
L _{Aeq,T}	Müəyyənləşdirilmiş vaxt intervalı T ərzində A üzrə ölçülmüş ekvivalent fasiləsiz səs təzyiqi səviyyəsi
litres/m ²	Kvadrat metrdə litr
L _w	Səs gücünün səviyyəsi
m	Metr
m	Dəqiqə
m/s	Saniyədə metr
m ²	Kvadrat metr
m ³	Kub metr
mg/g	Qramda milliqram
mg/l	Litrdə milliqram
ml	millilitr
mm	Millimetr
mm/s	Saniyədə millimetr
mm/year	İldə millimetr

MPN/100ml	Hər 100 millilitrdə ən çox ehtimal edilən say
pH	$-\log_{10} [H^+]$ (Turşuluq və ya qələvilik ölçüsü)
PSI	Kvadrat düymdə funt
Secs	Saniyə
tonnes/km	Kilometrdə ton
V	Volt

Kimyəvi elementlər və birləşmələr

CH ₄	Metan
CO	Karbon oksidi, dəm qazı
CO ₂	Karbon qazı
N ₂ O	Oksonitrid azot
NH ₄	Ammonium
NO	Azot oksidi
NO ₂	Azot dioksid
NO ₂	Nitrit
NO ₂₊₃	Nitrat
NO _x	Azot oksidləri
PO ₄	Fosfat
SiO ₂	Silikat
SO _x	Kükürd oksidləri

İxtisarlar

2Ö	İki ölçülü
3Ö	Üç ölçülü
4C	Dörd-Komponent
4Ö	Dörd ölçülü
P	Payız
AÇG	Azəri, Çıraq, Günəşli
AİB	Asiya İnkişaf Bankı
AETM	Azərbaycan Ekologiya və Texnologiya Mərkəzi
AGT	Azərbaycan Gürcüstan Türkiyə
ABƏŞ	Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti
AMP	Abşeron Milli Parkı
AQAM	Havanın Keyfiyyətinin Qiymətləndirilməsi və İdarə Olunması
ATA	AMEC-Tekfen-Azfen
AWD	Sürətləndirilmiş düşən yük
AZE	Nəqli Kəsilmə ilə Mübarizə Alyansı
AZN	Azərbaycan Manatı
AzQK	Azərbaycanın Qırmızı Kitabı
BAOAC	Neftin Görünüş Koduna Dair Bonn Razılaşması
EƏ	Eramızdan əvvəl
OBT	Oksigenə Bioloji Tələbat
BOEM	Okeanın Enerjisinin İdarə Olunması İdarəsi
BS	Britaniya Standartı
BDBL	Bakı Dəniz Balıq Limanı
BSi	Britaniya Standartlar İnstitutu
TTT	Təshihəçisi tədbirlərə dair tələbnamələr
SHÇ	Son həddə çatmışlar
CITES	Kökünün kəsilməsi təhlükəsi olan vəhşi fauna və yabanı flora növlərinin beynəlxalq ticarət konvensiyası
İƏMŞ	İcma ilə əlaqələr üzrə məsul şəxs
OKT	Oksigenə Kimyəvi Tələbat
NK	Nazirlər Kabineti
TK	Tərəflərin Konfransı
CSCN	"Caspian Seal Conservation Network" (Xəzər Suitilərinin Mühafizəsi Şəbəkəsi)
MTTS	Mərkəzi Tullantı Toplanma Sahəsi
SC	Sabit Cərəyan

DIB	“Demaree Inflatable Boats”
DIPABR	Su Mühitindəki Bioloji Ehtiyatların Artırılması və Mühafizəsi Departamenti
SHBRAMD	Su Hövzələrində Bioloji Resursların Artırılması və Mühafizəsi Departamenti
DS	Tədqiqat ərzində
KvəH	Kəşfiyyat və Hasilat
İEVT	İlkin Ekoloji Vəziyyətə dair Tədqiqat
EBCƏS	Ekoloji və Bioloji Cəhətdən Əhəmiyyətli Sahələr
AK	Avropa Komissiyası
SƏTƏM	Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühit
ƏMTQ	Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi
ETM	Ekoloji Təsir Barədə Məlumat
EMEP	Avropa Monitoring və Qiymətləndirmə Proqramı
ƏMMP	Ətraf Mühitin Monitoring Proqramı
NSTO	Nəslə kəsilmə təhlükəsi olanlar
AQS	Avropa Qonşuluq Siyasəti
ENPI	Avropa Qonşuluq və Tərəfdaşlıq Vasitəsi
ƏMSSTQ	Ətraf Mühitə və Sosial-İqtisadi Sahəyə Təsirin Qiymətləndirilməsi
ƏMSSİOMP	Ətraf Mühit və Sosial Sahənin İdarə Olunması və Monitoring Planı
ESİS	Ekoloji və Sosial İdarəetmə Sistemi
ETS	Ekoloji Texniki Sənəd
Aİ	Avropa İttifaqı
İc.	İcraçı
FAO	BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı
ÜDM	Ümumi Daxili Məhsul
İQ	İstixana qazı
GIWA	Qlobal Beynəlxalq Suların Qiymətləndirilməsi
ÜMG	Ümumi milli gəlir
DÜİST	Dövlət Standartı (Rusiya Standartı)
HƏM	Hökumətlə əlaqələr üzrə məsləhətçi
GWO	Qlobal Quyular Təşkilatı
H	Hündürlük
HDPE	Yüksək sıxlığa malik polietilen
HGV	Ağır yük maşını
HS	Geniş tezlik diapazonunda eşitmə qabiliyyətinə malik balıqlar
SƏTƏM	Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühit
SƏTTƏM	Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi, Təhlükəsizlik və Ətraf Mühit
HAS	Hövsan Aerasiya Stansiyası
IADC	Beynəlxalq Podratçı Qazmaçılar Assosiasiyası
IAGC	Beynəlxalq Podratçı Geofiziklər Assosiasiyası
MOBS	Mühüm Ornitoloji və Biomüxtəliflik Sahələri
K	Köçkünlər
IFC	Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası
BDT	Beynəlxalq Dəniz Təşkilatı
AEİ	Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu
Gİ	Geologiya İnstitutu
IOGP	Neft və Qaz Hasilatçılarının Beynəlxalq Assosiasiyası
MQS	Mühüm Qurğu Sahələri
IPIECA	Beynəlxalq Neft-Qaz Sənayesi üzrə Ətraf Mühitin Mühafizəsi Assosiasiyası
ISO	Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatı
ISS TM	Müstəqil sinxron mənbələr
ITOPF	Dənizin Çirklənməsi Zamanı Tanker Sahiblərinin Məsuliyyətlərinin Məhdudlaşdırılması üzrə Beynəlxalq Federasiya
IUCN	Beynəlxalq Təbiətin və Təbii Sərvətlərin Mühafizəsi Birliyi
IUCN NR	Beynəlxalq Təbiətin və Təbii Sərvətlərin Mühafizəsi Birliyi tərəfindən qeydə alınmayıb
BTMK	Birgə Təbiəti Mühafizəsi Komitəsi
ƏBS	Əsas Biomüxtəliflik Sahələri
U	Uzunluq
KTAO	Kiçik təhlükə altında olanlar
LCR	Logistika əməliyyatlarını idarəetmə məntəqəsi
LGV	İri yük maşını

AH	Aşağı həssaslıq
MYK	Maksimum yolverilən konsentrasiyalar
MARPOL	Gəmilərdən Çirkənmənin Qarşısının Alınmasına Dair Beynəlxalq Konvensiya, 1973-cü il, 1978-ci il tarixli protokol əsasında düzətilər edilib
Maks	Maksimum
ETSN	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
FHN	Fövqəladə Hallar Nazirliyi
Min	Minimum
ƏƏSMN	Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
DMM	Dəniz məməlilərinin müşahidəsi
MTN	Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi
MTP	Materialların Təhlükəsizlik Pasportları
DNP	Dəniz Nəqliyyatı Polisi
Şim	Şimal
N (%)	Nisbi yayılma faizi
UH	Uyğunsuzluq hesabları
NESDIS	Milli Ekoloji Peyk, Məlumat və İnformasiya Xidməti
ŞQ	Şimal qanadı
MGMM	Milli Geofizika Məlumat Mərkəzi
QHT	Qeyri-Hökumət Təşkilatı
MGP	Milli Göstərci Proqram
QMUÜB	Qeyri-metan uçucu üzvi birləşmələr
NOAA	Okean və Atmosfer Araşdırmaları üzrə Milli Administrasiya
TRM	Təbii Radioaktiv Materiallar
NKTYO	Nəslə kəsilmə təhlükəsinə yaxın olanlar
DDST	Dənizdibi Seysmik Tədqiqat
XKŞ	Xarici Kontinental Şelf
OGP	Beynəlxalq Neft və Qaz İstehsalçıları Assosiasiyası
ƏİOS	Əməliyyatın İdarə Olunması Sistemi
OnSEIS	Quruda Sinxronlaşdırılmış Elektrik İmpulsu Mənbə
NDQFCTP	Neft Dağılmalarına qarşı Fövqəladə Cavab Tədbirləri Planı
NDQCTP	Neft Dağılmalarına Qarşı Cavab Tədbirləri Planı
PAK	Polisiklik Aromatik Karbohidrogenlər
TƏS	Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi
İMAP	İctimai Məsləhətləşmə və Açıqlama Planı
TPO	Təhlükə Potensialı Obyektlər
PM ₁₀	Ölçüsü 10 mikrometrədək olan bərk hissəciklər
ppb	Milyardda bir hissəcik
ppt	Mində bir hissəcik
PPV	Hissəciklərin maksimum sürəti
Pre-S	Tədqiqatdan əvvəl
PS	Tədqiqatdan sonra
HPBS	Hasilatın Pay Bölgüsünə Dair Saziş
psu	Praktiki duzluluq vahidləri
EQDİ	Eşitmə Qabiliyyətinin Daimi İtkisi
KN	Keyfiyyətə Nəzarət
QK	Qırmızı Kitab
REMS	Regional Ekoloji Model Sistemi
RIB	"Rigid Inflatable Boat"
S	Onurğasızların növ sayı
ÜQOB	Üzmə qovucuğu olan balıq
DSX	Dövlət Sərhəd Xidməti
CQBK	Cənubi Qafqaz Boru Kəməri
ŞD	Şahdəniz
ŞD1	Şahdəniz Mərhələ 1
ŞD2	Şahdəniz Mərhələ 2
ŞDB	Şahdəniz Bravo
DEE	Dövlət Ekoloji Ekspertizası
SEL	Səsin təsir səviyyəsi
DDA	Dövlət Dəniz Administrasiyası

SMPEP	Dənizin Çirklənməsinin Qarşısının Alınması Üçün Gəminin Fövqəladə Tədbirlər Planı
SOCAR	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti
STS	Səsin Təzyiq Səviyyəsi
SXMS	Suutlərin xüsusi mühafizə sahəsi
DSD	Dəniz səthinin duzluluğu
DST	Dəniz səthinin temperaturu
STT	Standart Temperatur və Təzyiq
SUV	Yolsuzluq şəraitinə uyğunlaşdırılmış universal nəqliyyat vasitəsi
AYDH	Abşeron Yarımadasının Dayazsulu Hissəsi
TACIS	Müstəqil Dövlətlər Birliyinə Texniki Yardım
KKÜM	Karbohidrogen konsentrasiyalarının ümumi miqdarı
ABHÜM	Asılı bərk hissəciklərin ümumi miqdarı
EQMİ	Eşitmə Qabiliyyətinin Müvəqqəti İtkisi
BMT	Birləşmiş Millətlər Təşkilatı
UNDP	Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramı
UNECE	Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Avropa İqtisadi Komissiyası
UNEP	Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Ekologiya Proqramı
UNESCO	Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhsil, Elm və Mədəniyyət məsələləri üzrə Təşkilatı
UNFCCC	Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Komissiyası
USBL	Ultra qısa ilkin səviyyə
V	Növündən asılı olaraq, bəzən üzümə qovucuğu çatışmayan balıqlar
UÜB	Uçucu Üzvi Birləşmələr
VSGA	Çox dayaz qatlar üçün pnevmotop qrupu
HN	Həssas növlər
Q	Qış
E	En
ÜST	Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı
TTTA	Tullantının təhvil-təslim aktı
TSTQ	Tullantı Suların Təmizlənməsi Qurğusu